

Tržič v drugi pol.17. stol. - litografija.

Il.Slov.1927, št.29.št.6.

V 12 in 13 st l. v Tržiču fužine za baker, usna raska in kovaška brt. V tej dobi tudi nastala prvotna c. sv. Andreja.

V Tržiču s bili ranci dvakrtat l.1797 in l.1809. L.1811 je požar upepelil skoraj ves Tržič. Slika M. Langus je naslikal požar na sliko sv. Florijana, ki je v ž.c. v str. litarju.

Že l.1261 je Tržič podaril Ulrik III grof koroški stiškemu samostanu. L.1399 pa je vojvoda Viljem zamenjal to darilo z Dobrničem.

Tržič ima tri cerkve: ž.c. M. oznanenja, sv. Andreja in sv. Jožefa. Najstarejše sledove stare c. kaže vznožje zvonika in glavni vhod - gotski. To so ostanki c., ki je bila zidana l.1575. Prvotna c. je stala še bolj proti slapu. Požara l.1713 in 1785 sta stavbo zelo prizadela. l.1808 so sklenili pozidati novo. Francoska okupacija in franc. požar sta gradnjo ustavila. L.1815 je bila c. blag slovljena. Posvetil jo je škof Wolf l.1836. Stolp je imel tedaj nizko krsto kapo. litarja slika M.oznanenja in slika sv. Trojice sta delo L.Layerja, ki je tudi l.1815 poslikal obok c. Stara c. sv. Andreja iz 12 ali 13. st l. je stala na nizkem griču. Medanja c. je bila zidana za župnika Franka med l.1868 - 1880

C. sv. Jožefa je bila sezidana v zač. 18. stol.

lastniki tržiškega gradu so bili: Albreht grof goriški, Gutenbergi, grof Henrik Paradajzar itd. Nad c. sv. Jurija razvaline gradu Lambergov. Po odhodu Francozov so kupili tržiški grad grof Radecky. L. 1817 so staro poslopje razrušili, ~~razrušili~~ in postavili sedanje grajsko poslopje. Zadnji gospodarji Gassnerji.

Slike: pogled na mesto na naslovni str.

c. sv. Ane str. 234.

razvaline Lamberg vega gradu in c. sv. Jurina nad Bistrico str. 234

pogled na mesto, na desni sv. Jožef, str. 234.

grb mesta str. 235.

Tržič v drugi p l. 17. st l. (za časa Valvazerja) str. 235

Pogled na Tržič za časa franc. okupacije. str. 235.

II. Sl. v. 1928, I. IV, st. 30.

Tržič- trg:

V malih zpisnikih, Carniola II., 1911., str. 231., je poročilo o požaru v Tržiču iz leta 1812.

Peter Hitzinger: Zur Geschichte von Neumarkt. MHVK. Februar 1859.
str. 14-16 ter 22-24.

Ljubljana, razstava mest na velesojmu 1. 1931. Glej Ljubljana-razstave

Zidana 1702 - 4 Rotunda v obliki križa. Vel.oltar Vurnik 1860. Oltar angela varuha nasproti prižnci 2.pol.18.stol.

2 večja str. oltarja 1.pol.18.stol.

Na koru kartuša z na isom : DOMINVS PETRVS ^{naprth} CIVIS NEOFORVLensisx praesentia organa sVo aere et ex pensis AanCto Iosepho ereXit.

Prižnica tip 17.stol. Držkone s cerkvijo istošasna.

2 obstenska sve nika iz kovanega železa, prav lepa, kras cerkve.

Strop prezbiterja ima vtisnjene ornamentalne pasove in okvire slik in 7 slik istodobnih s cerkvijo: Smrt sv. Jožefa, zaroka z Marijo, beg v Egipt, 4 Evangelisti. Poleg malega str. oltarja na juž. steni kamnita plošča z napisom: IHS 17 MRA 30 ISU. Die 4 Juny consecravit hanc ecclesiam cum tribus altaribus et campanis Celsissimus Princeps Sigismundus Felix a Schratenpach episcopus La-basis anno dedicatio celebratur dna 3 post pashka cum indulgentiis 40 dierum existente parcho mgro Casparo König et syndicis D:Andrea Zeme et Casparo Malli Laus deo.

Edna slika beg v Egipt nad to ploščo. Čas sreda 19.stol.

Mali str. oltar slika angela varuha, zelo dobra in dobro ohranjena. Sreda 18.st. Smer Metzingerjeva.

Na vrhu oltarja M.božja dobrega sveta, kopija Madone iz Genezano.

Na stropu slika Tržiča, nad njim sv. Trojica, M.božja in sv. Jožef.

Na juž.steni ikonogr. zanimiva M.božja z orodji Kr. trpljenja.

Majhen čeden križev pot iz 1.pol.19.stol. Sla bo napet, 2 tabli sta ven padli.

Ikonografsko zanimiv in ohranitve vreden. Čalostna M.božja s prebodenimi prsi (7 mečev), XIII, XIV Kristus pred grobom ležeč.

Na sev. steni oljnata slika sv. Lenarda iz 17.stol. Zamazana od firneža, slabo napeta.

Poleg tržiški grad s kapelo?

Zelo zanimiva, vredna poprave. Provenienca iz grajske kapele.

Stele, CVI, 23, 6.1914, str.36-38.

Zelo re^{va} str. oltarja sv. Joahima in Roka je prenovil podobar Dežela. Podobi Joahima in Roka pa je popravil slikar Pradaška iz Kranja. Oltarja sta tudi dobila nove svečni,e, križe in svetilnice.

Zg.Danica, 1.1889, str. 116.

Cerkev sv. Jožefa nad trgom se je na nove zidala od 1.1702- 1704.

A. Koblar : Drebtinice iz furlanskih arhivov, IMK III.,1893, str 15

Slika gl. oltarja.

Il.Slov.1928,1.^{IV}~~V~~st.30.st r.236.

Slike notranjščine ž.c. s freskami slik. Mežana in Pirnata.

Kupola: Il.Slov.1931,L.VI⁺,št.51,str.399.

Na zap. strani podpis: Leop.Layer pinx.1815.Na zap.-ples okrog zlatega tele= ta in šotorišče. Na vshodu Mojzes prinaša table. Zgoraj trobente na vse stra= ni.Živahne grupacije, izredno lepo risani in slikovito obdelani obrazi. Ti= pično Layerjevsko.Izdaja Goygjevih kupolnih fresk - Herrlein mirnejši - na= slednik Langus na Šmarni gori. Tudi tu idealen vrh hriba. Večkrat presli= kane. Vse preslikave odstranjene. Retuširano.Pod *repia-belo sklaninno evangelistm* napis kronogram: DoCtriNaM IeSV Christi SCriPserVnt.

V pendantu pod cvetnim vencem sedeč evangelist *repia-belo*. Na podstavkih 4 apostoli.

Stele, LIV,13.7.1935,str.40-40⁺.

[Svetilka viseča, srebro, napis: Dei:Marti:coelorum reginae:virginvm virgini Mariae matri confraternitatis S:S: scapvlaris in neimarktl:offert:eidem:con= fraternitati:Ioannes:Valerius L:B:A:Welernegh:1695.Predrto delo.Vse iz ba= ročnih listov in cvetov, angelskih glav s perutmi, monogrami IHS? MRI, Jo= žef, lepe verižice. Kelih: rokoko :napis na nogi Anno MDCCLX pro cuotidiano & perpetuo uso ad altare B:M:V: De Bono consiglio.

Tržič - ž.c.

Rokoko toččena ornamentika, vdelani emajli na nogi. Bičanje, Krvavi pot, zadnj
večerja .Na kupi Ecce homo, križ nese, križ na križu.

Monštranca SpeCiaM DeCorSE qIVs VoLVI MDCCLVVVIII(1769).

Stele, LXXXIV, 21.4.1933, str.50-51.

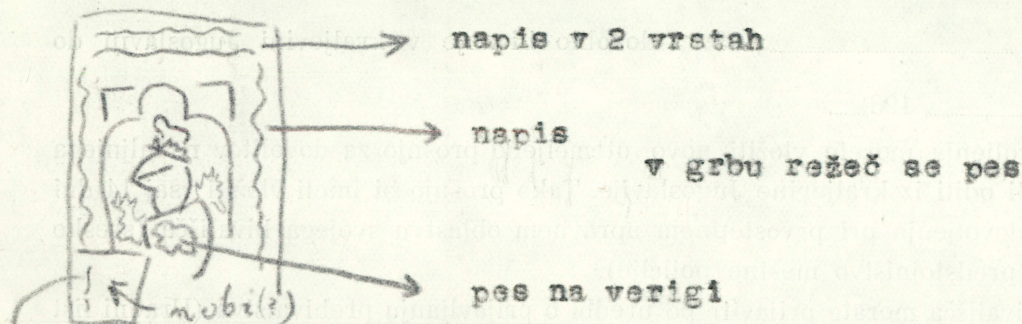
Kupola prezbiterija - Izraelci v puščavi(Sinaj) Mojzes prinese zapovedi .

Podpis: Leop.Layer pinx 1815 - Joh.Egartner renov.1848.

Slika v slabem stanju, restavrirana slabo. Kreizkati Sternen!

Stele, X, 24.4.1921, str.2.

Srednjeveški nagrobnik na severni zunanji steni cerkve:

→ ta kos neorgansko dodan (=spodnji levi ogel)

Maria mitt uns

De(?)o mi(?)chi peccatori :T:

An..... (=anno) - dalje odbito.

Nekoliko soroden epitafu Martina Pičenskega v ljubljanski stolnici.

Sreda 15.stol.

Cevc, Zap.VX., str.42', 195^op.

Stavba iz zač.19.stol. 3 zlati oltarji, klasicistični, leseni, prav dobri.

Orgelska omara iz 1.pol.19.stol. zelo šedna.

Vel.oltar 1835, Jurij avčar t abernakelj 1882.

Kapela 1837. Oltar prav lepa zaokrožena celota. Ogrodje za poznejše Gosarjeve

kompozicije, karakteristična grupacija stebrov na loku

4 "radaškove slike, žal.M.božja, slika preprosta ca iz 19.stol. zač.

Gotska okna-so stara.

Prezbiterij slika na stropu ni Layerjeva, ampak iz srede 19.stol.

Napis na slikariji: Leop.Layer pinx 1815. Jos. Egartner reov. 1848. -epa pokra-
jinska partija z zlatim teletom in 4 fanti v živahnih pozah, edino še izda La-
yerja. Evangelisti v kapicah imajo Chronogram: SCripserVnt DoCtrinaM IesV Crist
sti.

V vel.oltarju Layerjeva sv. Trojica in Oznanenje Marijino (kopija po Kremser-
Schmidt)

Str. oltarji, tipični klasicistični oltarji.

Slika sv. Florijana v sev. oltarju M. "angus, Napis: Im Jahre 1811 d.30. März
nach Mitternacht mit 151 Häusern 100 Werkstätten und Stallungen ganz ab, ein
heftiger Nordwind fachte das Feuer so aus, dass 75 Menschen das Leben verlohren
sie sind im Todtumbuche vorgemerkt. Spodaj slika gorečega starega Tržiča.

Križev pot kopija po Führichu Jurij Šubic. Blagoslovljen 1889.

Orglje Krammer Matija iz Gradca.

Zvonik dvignjen 1839. Spodnji del s portalom v cerkev vred gotski masiven, ze-
lo šilast lok.

Stele, CVI, 23.6.1914, str. 34 -35:

Die Pfarrkirche zu Neumarkt zeigt ihren Ursprung aus der gotischen Periode
nur mehr an Thurm, dessen ebenerdige Halle spitzbogig, mit Rippen gewölbt ist.

N.F.
MDZK: št.13, l.1887, str. XCVI: Über Bau - Denkmale
in Krain von J.Franke.

Cerkev je dobila nov križev pot. Cerkev je bila vsa prenovljena: trdnjave
pred cerkvijo so podrli, postavili novo mrtvašnico na pokopališču. V cerkvi
je bil prenovljen vel.oltar, nanovo narejen tabernakelj, orglje prebarvane
in prenovljene. Prezbiterij je dobil nov kamnit tlak, ki ga je naredil lj.

kamnosek Čamernik.

~~Zg.Danica, 1.1889, str.108.~~
~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

Slike križevega pota pa je naredil Šubic, okvirje Vurnik.

Zg.Danica, 1.1889, str.107, 116.

Kapelica M.B. je dobila ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ novo slikarijo na steni in sicer M. v vrtu, kjer raste vinska trta, Jezus med ovci in tretja slika M. Pomočnica. Slikar teh podob je Janez ^{Skubic zlatar} ~~iz~~ Loke. Isti mojster je tudi popravil vel.oltar in premalal str. oltarje. " Skubic je pri vsem tem pokazal, da je res razumen mož za take reči. Razen tega pa je še vljuden, pošten, ponižen in pa tudi ne prenapet v svojih tirjatvah....."

Zg.Danica, 1.1864, str. 232.

Layerjev križev pot, sedaj na zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu v Ljubljani. Ilustr. Slovenec, lik. priloga, str. 52- 53, letnik 1932.

TRŽIČ -- farna cerkev M. B.

Marijinega Vznanjenja

5.

V cerkvi je bila tudi bratevščina presv. Trejice. Na pekepališču zunaj cerkve je stala kapela s privilegiranim oltarjem škapulinske M. B., ali pravzaprav sv. Mihaela, kakor je bilo pred l 1670.

A. Koblar: Drebtinice iz furlanskih arhivov, IMK ~~IV.~~ ^{VI.}, 1894, str. 15